

הרבה תעורר אהליה

אלול - בתולה, מחולות ודמעות

ירמיהו פרק לא פסוק יב

אָז תִּשְׁמַח בְּתוֹלָה בְּמַחֹל וּבְחַנְיִים
וּזְקֵנִים יִחְגְּלוּ וְהַפְּכֵלֵי אֶבְלָם לְשִׁשׁוֹן
וְכַמְתִּים וְשִׁמְחֵתִים מִיּוֹגְכֶם:

שמות פרק טו

(ב) וַתִּקְרָא מֶלֶךְ הַבְּיָאָה אֲחֻזַּת אֶהְרֹן
אֶת־הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתִּצְאָן כָּל־הַנְּשִׂיִם
אֶחְרֵיהֶן בַּתְּפִיִּים וּבְמַחֲלֹת:

שמות פרק לב

(יט) וַיְהִי פֶּאֶשֶׁר קָרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּרְא
אֶת־הַעֲגֹל וּמַחֲלֹת וַיִּסְרָאֶף מִשָּׂה וְכו'.

בני יששכר מאמרי חודש אלול מאמר א - מהות החדש

(ב) מז"ל אלו"ל בתול"ה בגימ' א"ם הבני"ם שמח"ה הללוי"ה [תהלים קיג ט], כבר ידעת תשובה היא בחינת בינה אימא עילאה, על כן נכבד הרמז לחדש הזה המסוגל לתשובה.

(ה) אז תשמח בתולה במחול וכו' [ירמיה לא יב], שמעתי מאת שאר בשרי הרב החסיד הקדוש מוהר"ר אלעזר זצ"ל מ"כ בליזענסק, אז תשמח בתולה (היינו רמז לחדש אלול אשר מזלו בתולה, הנה תשמח) במחול (כשימחול הש"י עונותיהם של ישראל) עב"ד, והנה סיימתי פירוש הפסוק לפי"ז בחורים וזקנים יחדיו, זקנים היינו אותן שהיו צדיקים מעיקרא, בחורים היינו הבעלי תשובות דהוו כבריה חדשה כאילו נולדו מחדש, בולם יהיו יחדיו, שגם הבעלי תשובה יהיה מדריגתן במדריגת הצדיקים שלא טעמו טעם חטא.

תלמוד בבלי מסכת בבא מעיעא דף נט עמוד א

אמר רב: לעולם יהא אדם זחיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה. אמר רבי אלעזר: מיום שנחרב בית המקדש ננעלו שערי תפילה, שנאמר גם כי אזעק ואשוע שתם תפילתי. ואף על פי ששערי תפילה ננעלו שערי דמעות לא ננעלו, שנאמר שמעה תפילתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש.

מעור קטן דף ט עמוד ב

ועושה אשה תכשיטיה. ... זביתתו דרב חסדא מקשטא באגפי כלתה. ותיב רב הונא בר חיננא קמיה דרב חסדא, ותיב וקאמר: לא שנו אלא ילדה, אבל זקנה - לא. אמר ליה: האלהים! אפילו אמך, ואפילו אימא דאימך, ואפילו עומדת על קברה. דאמרי אינשי: בת שיתין כבת שית, לקל טבלא רהטא.

רשיי מסכת מענד קטן דף ט עמוד ב

באנפי כלתה - שהיתה כל כך זקינה שהיתה לה כלה, שהיא אשת בנה. לא שנו - הא דאמר עושה אשה תכשיטיה. אלא ילדה - בחורה, שדרכה בכך, ולהכי הוי לה שמחה במועד. אבל זקינה לא - והיכי עבדא אשתך הכי, דמיקשטא, הא הויא זקינה! ואפילו עומדת על פתח קברה - שריא להתקשט. לקל טבלא רהטא - פירוש: קשקוש הזוג, רוצה לומר: מיני זמר בהילולא, וכי ויכי דרהטא ילדה בת שית לקל הילולא - הכי עבדא בת שיתין, והכי נמי מיקשטא.

עין איה שבת דף סב ע"א, לז

"ותחת מעשה מקשה קרחה", מקום שמתקשטות בו נעשה קרחים קרחים.

הקישוט הכשר ברעיון טהור הוא מעולה וטוב, הוא מעדן את הטבע ונותן עליו הוד רוחני ומקרב את נושא הקישוט ואת כל המתחייבים לו לדעיונות נשאים, שמילואם צריך הרחבה של שלמות ויושר שכלי מוסרי ומעשי, המביא עונג ואחרית טובה. הפך מזה הוא הקישוט הנובע ממקור משחת, הקישוט הבנוי מחפץ פראי מלא רשע ותאוה בזויה, הוא משחית את הוד הטבע אשר ברא ד' בחכמה ובמלאכה המזוהרת לשרירות לב, ממשיד הוא את החברה לשקיעה בתוך תהום של זימת חטאת ורעות רבות, אשר נפת תטופנה שפתותיהן ואחריתן מרה כלענה.

... וכשהוד הטבעי נשחת, שהקרחה היא אחת מהכלל כולו, שוב לא תוכל כל התייפות מלאכותית למלא את החסר, "שקר החון והבל היופי אשה יראת ד'" השומרת את הוד הטבע של היופי החיצוני, המקושר עם ערך היופי הפנימי של המדות הטובות וטוהר הנשמה "היא תתהלל", גם בחן ויופי המבוטס על יסוד מחנת ד' שבטבע היצירה.

תומר דבורה, פרק ששי

היאך ירגיל אדם עצמו במידת הגבורה. דע כי כל פעולות התעוררות יצר הרע הם ממש מעוררות הגבורות החזקות, לכך לא יתנועע יצר הרע שלא יעורר גבורה. ... אמנם לצורך אשתו יעורר יצרו בנחת לצד הגבורות המתקוות כגון להלבישה, לתקן לה בית, ויאמר הרי בזה שאני מלבישה אני מתקן השכינה, שהיא מתקשטת בבינה שהוא גבורה דכליל כולהו גבורות והן מתמתקות בהמון רחמיה. לפיכך כל תיקוני הבית הם תיקוני השכינה שהיא מתמתקת מצד יצר הרע הנכבד לעשות רצון קונו לא זולת, לפיכך לא יכוין האדם בו שום הנאה של כלום אלא כשאשתו מתנאה לפניו בדירה נאה יכוין לתיקוני שכינה שהיא מתתקנת בגבורות ... הטובות שמשם העושר והכבוד.